proLékaře.cz | 19.11.2026

RECENZE KNIHY

PHONIATRICS III – ACQUIRED MOTOR SPEECH AND LANGUAGE DISORDERS – DYSPHAGIA – PHONIATRICS AND COVID-19

MUDr. Jan Mynář [1]

Jan Mynář

Kniha *Phoniatrics III* je dílem autorského kolektivu předních evropských specialistů v oboru. Jak již římská číslovka v názvu napovídá, navazuje na předchozí tituly stejného jména. Zatímco první titul *Phoniatrics I* se zaměřuje na poruchy hlasu a poruchy vývoje jazyka a sluchu a druhý titul *Phoniatrics II* se věnuje poruchám řeči, plynulosti řeči a vývoji gramotnosti, letos vydaný třetí díl shrnuje problematiku získaných motorických poruch řeči a jazyka (dysartrie, dyspraxie a afázie), dále poruch polykání a samostatně se věnuje také poskytování foniatrické a logopedické péče v průběhu pandemie covidu-19.

Jednotlivé výše zmíněné poruchy jsou rozděleny do kapitol a podkapitol a postupně jsou rozebrány z pohledu etiologie, patogeneze, diagnostiky, diferenciální diagnostiky, prevence, léčby a prognózy. Text této více než pětisetstránkové publikace je hojně doplněn o obrázky, tabulky a grafy, které usnadňují jeho interpretaci. Obrazová dokumentace zahrnuje mimo jiné nálezy z vyšetření CT či MR a endoskopie dýchacích a polykacích cest.

Získané motorické poruchy řeči jsou postupně rozděleny do jednotlivých subtypů, diferenciální diagnostika vysvětluje, jak je mezi sebou rozlišit. Terapeutická část pak popisuje jednotlivé techniky rehabilitace, léčbu chirurgickou, ale také použití různých kompenzačních pomůcek a využití smartphonů, tabletů a počítačů, resp. internetu. Zvláštní prostor je věnován pediatrické populaci.

Jako otorinolaryngolog jsem nejvíce těžil z kapitoly zaměřené na dysfagii, která svým rozsahem předčila vše, co jsem doposud o této problematice četl, včetně popisu dysfagických potíží v důsledku resekčních výkonů v oblasti hlavy a krku a chemo- a radioterapie zaměřené na tuto oblast. Zvláště musím vyzdvihnout představení paraklinických vyšetření včetně zobrazovacích metod doplněné o již výše uvedené obrázky.

Poslední kapitola věnující se období pandemie covidu-19 doplňuje spektrum foniatrie o nejnovější poznatky včetně například využití telemedicíny.

Kniha takto nabízí ucelený pohled na problematiku získaných motorických poruch řeči a jazyka a poruch polykání. Je určena primárně foniatrům a klinickým logopedům, ale těžit z ní mohou i otorinolaryngologové a další specialisté, kteří se ve své praxi s těmito poruchami setkávají. Jelikož je publikace v angličtině, může být cizí jazyk pro někoho bariérou. Osobně ale považuji text za dobře srozumitelný a četné zkratky, se kterými nemusí být český čtenář dobře obeznámen, jsou doplněny o vysvětlivky.

Publikace *Phoniatrics III* spolu se svými dvěma předchůdkyněmi představuje ucelený soubor dosavadního vědění a může být považována za základní literaturu současné evropské foniatrie.

Literatura

ZEHNHOFF-DINNESEN, A. am; SOPKO, J.; MONFRAIS-PFAUWADEL, M.-C. a NEUMANN, K., 2025. *Phoniatrics III: Acquired Motor Speech and Language Disorders – Dysphagia – Phoniatrics and COVID-19*. ISBN 978-3-031-48091-1.

[1] MUDr. Jan Mynář, Oddělení ušní, nosní a krční, Nemocnice AGEL, Zalužanského 1192/15, 703 00 Ostrava-Vítkovice, Česká republika, E-mail: jan.mynar@vtn.agel.cz.